

NOTAT

1. marts 2024

Sagsbehandler
ni931

Forslag til demografiske korrektioner til budget 2025 og overslagsårene

I dette notat præsenteres forslag til demografisk regulering af budget 2025-2028, udarbejdet på baggrund af befolkningsprognosen fra februar 2024.

Frederikssund Kommune foretager justeringer af budgetterne på en række områder efter udviklingen i antallet af borgere og borgernes alderssammensætning. Disse budgetjusteringer kaldes demografireguleringer og indebærer, at ændringer i f.eks. antal børn og ældre modsvares af en ændring af budgettet på henholdsvis dagtilbud eller ældreplejen. Reguleringerne skal sikre, at serviceniveauet over for borgerne fastholdes, selv om behovet stiger eller falder som følge af ændringer i antallet af borgere.

Serviceområder, der er omfattet af demografiregulering:

- Dagplejen
- Vuggestuepladser
- Børnehavepladser
- SFO
- Tandplejen
- Døgnplejen
- Delegeret sygepleje
- Engangs- og genbrugshjælpe midler

Skolerne indgår ikke længere i demografireguleringen, da tilpasningen af budgettet varetages i forbindelse med skoleressourcetildelingen.

Principper for demografiregulering

I budgettet indarbejdes demografipuljer for de kommende fire år, for på forhånd at tage højde for den ændrede efterspørgsel på kommunale ydelser. Demografipuljerne tager udgangspunkt i den seneste befolkningsprognose med afsæt i følgende principper:

- Budgettet reguleres på serviceområder, hvor der er direkte sammenhæng mellem befolkningsudvikling og udgiftsbehov.
- Den aldersgruppe, der anvendes som grundlag for beregning af den forventede efterspørgsel, skal repræsentere brugerne af serviceydelse bedst muligt.
- Serviceniveauet for den enkelte ydelse skal vise den forventede udgift pr. enhed.
- Serviceniveauet for en given ydelse fastholdes uændret pr. bruger, uanset om antallet af modtagere ændrer sig som følge af demografiske ændringer.

Ud fra den opdaterede befolkningsprognose udarbejder administrationen et skøn for de næste fire års behov for fx børnehavepladser eller hjemmeplejetimer. Da administrationen samtidig kender udgiften til f.eks. en børnehaveplads eller en hjemmeplejetime, er det muligt at estimere, hvordan udgifterne på et givet område vil udvikle sig i fremtiden, og således tilrette de kommende års budgetter til de forventede udgifter.

Befolkningsprognosen 2024

I 2024's befolkningsprognos forventes antallet af borgere i kommunen pr. 1. januar 2028 at udgøre 47.501, hvilket er 1.146 borgere flere end i 1. januar 2024.

Tabel 1. Befolkningsprognose Frederikssunds Kommune pr. 1. januar 2024

	2024	2025	2026	2027	2028
	1. januar	Forventet	Forventet	Forventet	Forventet
0-årige	353	388	391	398	404
Små børn 1-2 år	828	810	814	848	859
Små børn 3-5 år	1.336	1.344	1.357	1.342	1.352
Større børn 6-16 år	5.486	5.406	5.344	5.353	5.327
Erhvervsaktive 17-64 år	26.619	26.782	26.763	26.742	26.716
+65 år	11.733	12.009	12.282	12.532	12.842
I alt	46.355	46.738	46.951	47.215	47.501
<i>Heraf SFO-børn (5-10 år)</i>	<i>2.764</i>	<i>2.804</i>	<i>2.829</i>	<i>2.860</i>	<i>2.894</i>

Effekten af befolkningsprognosen 2024 på demografipuljerne i 2025 til 2028 er følgende:

- På dagtilbudsområdet forventes antallet af 0-5-årige at stige i perioden 2024 til 2028. Antallet af 0-2-årige stiger med 82 børn, imens antallet af 3-5-årige stiger med 16. Stigningen giver anledning til en samlet udmøntning af demografipuljen på 0,7 mio. kr. i 2025, 2,6 mio. kr. i 2026, 4,9 mio. kr. i 2027 og 7,2 mio. kr. i 2028.
- På SFO-området forventes antallet af børn i alderen 5-10 år at stige med 130 børn i perioden 2024 til 2028. Stigningen giver anledning til en udmøntning på 1,6 mio. kr. i 2025, 1,8 mio. kr. i 2026, 1,9 mio. kr. i 2027 og 2,0 mio. kr. i 2028.
- På Social- og Sundhedsområdet demografireguleres tandplejens kommunale ydelser på baggrund af befolkningsudviklingen for de 0-21-årige (tandplejens ydelser til unge mellem 18-21 år udvides trinvis hvert år med ét alderstrin til det er fuldt indfaset i 2026). Antallet af modtagere forventes at stige med 693 personer frem mod 2028. Forventningen giver anledning til en udmøntning på 0,9 mio. kr. i 2025, 0,3 mio. kr. i 2026, -0,1 mio. kr. i 2027 og -0,1 mio. kr. i 2028.
- På ældreområdet forventes en stigning på 1.109 personer for de +65-årige i perioden 2024 til 2028. Stigningen giver anledning til en samlet udmøntning på 20,4 mio. kr. i 2025, 27,8 mio. kr. i 2026, 34,7 mio. kr. i 2027 og 41,0 mio. kr. i 2028.

Nedenstående tabel 2 viser demografipuljernes størrelser ved den nye befolkningsprognose opdelt på de enkelte politiske udvalgs budgetområder.

Tabel 2. Demografipuljer beregnet ud fra befolkningsprognosen for 2024

Udgiftsområde/udvalg	2025	2026	2027	2028
Børn, familier og forebyggelse	700.359	2.627.536	4.899.539	7.195.722
Dagpleje	-18.408	352.424	783.014	1.046.263
Vuggestue	191.783	1.830.504	3.792.518	4.973.297
Børnehave	526.983	444.609	324.007	1.176.163
Skole, klub og SFO	1.571.697	1.832.766	1.940.366	1.997.956
SFO	1.571.697	1.832.766	1.940.366	1.997.956
Social og sundhed	878.952	292.947	-113.526	-107.834
Tandplejen	878.952	292.947	-113.526	-107.834
Omsorg og ældre	20.412.622	27.753.388	34.671.324	41.017.089
Døgnpleje & del. sygeplejeydelser	17.508.010	24.010.880	30.078.567	35.510.619
Hjælpemidler	2.904.612	3.742.507	4.592.757	5.506.469
Samlet for alle udvalg	23.563.629	32.506.635	41.397.702	50.102.933

De tekniske korrektioner

Demografipuljerne angivet i tabel 2 lægges ind i budgettet for 2025-2028. Men eftersom budgettet for 2025-2028 allerede er vedtaget med demografiregulering afledt af 2023-prognosen, er det kun de marginale ændringer i forhold til den forrige prognose, som indlæses.

Nedenstående tabel 3 viser 2024-prognosens udvikling i antallet af borgere i forskellige aldersgrupper i forhold til 1. januar 2023.

Tabel 3. Befolkningsvækst i forhold til 1. januar 2023 (2024-prognosen)

Ændring i befolkning	2023-'24	2023-'25	2023-'26	2023-'27	2023-'28
0-årige	-32	3	6	13	19
Små børn 1-2 år	-8	-26	-22	12	23
Små børn 3-5 år	-24	-16	-3	-18	-8
Større børn 6-16 år	-53	-133	-195	-186	-212
Erhvervsaktive 17-64 år	99	262	243	222	196
+65 år	257	533	806	1.056	1.366
I alt	239	622	835	1.099	1.385
<i>Heraf SFO-børn (5-10 år)</i>	<i>40</i>	<i>65</i>	<i>96</i>	<i>130</i>	<i>112</i>

Sidste års forventede befolkningstilvækst fremgår i nedenstående tabel 4.

Tabel 4. Prognose for befolkningsvækst i forhold til 2023 (sidste års 2023-prognose)

Ændring i befolkning	2023-'24	2023-'25	2023-'26	2023-'27
0-årige	13	16	22	29
Små børn 1-2 år	18	28	42	52
Små børn 3-5 år	-16	1	30	57
Større børn 6-16 år	20	-62	-98	-72
Erhvervsaktive 17-64 år	127	257	375	436
+65 år	238	498	808	1.101
I alt	401	737	1.178	1.602
<i>Heraf SFO-børn (5-10 år)</i>	<i>32</i>	<i>68</i>	<i>123</i>	<i>165</i>

Tabel 5 viser de marginale ændringer i den nyeste befolkningsprognose holdt op imod 2023-prognosen. Det er forskellen i de marginale ændringer, som er afgørende for, hvor meget de demografiregulerede områder skal justeres med.

Tabel 5. Difference mellem tabel 3 (2024-prognosen) og tabel 4 (2023-prognosen)

Marginale ændringer	2024	2025	2026	2027	2028
0-årige	-45	-13	-15	-16	-10
Små børn 1-2 år	-26	-534	-64	-40	-28
Små børn 3-5 år	-8	-16	-33	-74	-64
Større børn 6-16 år	-73	-72	-97	-114	-140
Erhvervsaktive 17-64 år	-28	6	-132	-214	-239
+65 år	19	35	-1	-45	265
I alt	-162	-114	-344	-504	-217
<i>Heraf SFO-børn (5-10 år)</i>	<i>8</i>	<i>-4</i>	<i>-27</i>	<i>-35</i>	<i>-53</i>

Note: Eftersom budget 2028 er en kopi af budget 2027, svarer tabellens "Difference 2028" til 2024-prognosens "Vækst 2023-'28" fratrukket 2023-prognosens "Vækst 2023-'27".

For at sikre retvisende demografipuljer i 2025-2028 korrigerer de tekniske korrektioner derfor alene de eksisterende demografipuljer, så de stemmer overens med den nyeste befolkningsprognose. Forskellen i kommunens befolkningstilvækst angivet i tabel 5 giver anledning til følgende tekniske korrektioner af budget 2025-2028 i tabel 6:

Tabel 6. Demografireguleringens tekniske korrektioner til budget 2025-2028

Udgiftsområde/udvalg	2025	2026	2027	2028
Børn, familier og forebyggelse	-7.060.215	-8.161.000	-8.024.349	-5.728.165
Dagpleje	-996.054	-824.086	-551.903	-288.655
Vuggestue	-4.976.394	-4.388.935	-3.264.316	-2.083.537
Børnehave	-1.087.766	-2.947.979	-4.208.130	-3.355.974
Skole, klub og SFO	-71.999	-152.461	-268.469	-210.879
SFO	-71.999	-152.461	-268.469	-210.879
Social og sundhed	259.044	570.757	462.660	468.352
Tandplejen	259.044	570.757	462.660	468.352
Omsorg og ældre	-608.269	-1.413.782	-2.057.261	4.288.504
Døgnpleje & del. sygeplejeydelser	-657.720	-1.321.259	-1.868.806	3.563.247
Hjælpe midler	49.452	-92.523	-188.455	725.257
Samlet for alle udvalg	-7.481.438	-9.156.487	-9.887.419	-1.182.188

Befolkningsprognosen 2024's betydning for de tekniske korrektioner

Som det fremgår i den første celle i tabel 5 faldt antallet af 0-årige i 2023 med 45 i forhold til det forventede antal ved sidste års 2023-prognose. Dette skyldes en kombination af lavere nettotilflytning, grundet at færre boliger stod klar til indflytning, samt et dyk i fertiliteten. I 2022 oplevede resten af landet et fald i fertilitet, hvorimod Frederikssund Kommune havde en svag stigning. Dog har fertilitetsfaldet i løbet af 2023 ramt kommunen, hvilket har resulteret i, at administrationen også fremover forventer en lavere fertilitetsrate end i sidste års prognose, da trenden er nedadgående. Sammen med boligprognosen, der giver en lavere nettotilflytning, betyder dette, at der også fremover forventes færre 0-årige, men også lidt færre børn generelt. Eftersom der forventes et lavere antal børn i fremtiden, end man ellers havde forventet ved sidste års prognose, resulterer dette i en negativ demografiregulering af Børn, Familier og forebyggelse.

Stigningen i tandplejens demografipuljer skyldes en justering af demografimodellen. Eftersom borgere i alderen 20 og 21 år i hhv. 2025 og 2026 vil få adgang til gratis tandpleje, har det været nødvendigt at foretage en yderligere korrektion af tandplejens demografimodel. Eftersom der fremover vil være flere alderstrin, og dermed flere modtagere af tandpleje, får tandplejen tilført flere midler.

Den negative korrektion under Omsorg og ældre beror på en lavere forventet stigning end sidste års prognose i antallet af ældre, hvilket igen skyldes en lavere nettotilflytning. Resultatet er en negativ korrektion af de afsatte demografipuljer til døgnpleje og delegerede sygeplejeydelser. Korrektionen under hjælpe midler afspejler prisstigninger inden for området, hvorfor der i 2025 tilføres flere midler til demografipuljerne, selvom befolkningstallet ellers er faldet en smule.